

Kjarnorkuvagnavandinn: Hvernig einn maður heldur átta milljörðum í gíslingu

Heimurinn horfir á þjóðarmorð þróast í Gaza. Tugir þúsunda eru látnir. Heilu borgirnar jafnaðar við jörðu. Börn svelta í fullu sjónarspili gervitungla og snjallsíma.

Og samt - ekkert vestrænt ríki hefur gripið inn í. Engar refsiaðgerðir. Engin vopnasölubönn. Engin rauð lína. Aðeins þögn, töf og tvískinnungur.

Af hverju? Vegna þess að Ísrael er **kjarnorkuvopnað óstjórnlegt ríki**. Vegna þess að **Benjamin Netanyahu er óstöðugur** - og allir í valdi vita það. Vegna þess að bak við luktur dyr er Ísrael að beita **Samson-valkostinum** - ógn um alheims eyðileggingu ef það er hornreka. Og vegna þess að vestrænir leiðtogar eru **hræddir**.

Þetta er raunveruleg ástæða aðgerðarleysisins. Þetta er **kjarnorkuvagnavandinn** - ekki hugsanleg tilraun, heldur siðferðiskreppa okkar tíma.

Samson-valkosturinn: Kjarnorku kúgun Ísraels

Samson-valkosturinn er lengi orðrómaður dómsdagsstefna Ísraels: Ef Ísrael stendur frammi fyrir tilvistarlegu tapi, mun það **“fella musterið”** yfir heiminn.

Þetta er ekki lengur fæling. Þetta er **diplómatískt vopn**.

Samkvæmt mörgum leyniþjónustuheimildum (sem fyrrverandi ísraelskir og bandarískir embættismenn hafa vitnað til), hefur Ísrael **aldrei innleitt öryggisráðstafanir** sem vænst er af kjarnorkuríki:

- Engin borgaraleg eftirlit
- Engin „tvílykla“ skotregla
- Engin opinber stefna um aðhald
- Engar utanaðkomandi skoðanir eða eftirlit IAEA

Og verra: Ísrael eignaðist mikið af vopnabúri sínu með **leyndum þjófnaði**, þar á meðal hundruðum kílóa af auðguðu úraní sem tekið var frá bandarískum aðstöðum á sjöunda áratugnum. Heimurinn veit þetta. Og heimurinn lætur það líða.

Af hverju? Vegna þess að Ísrael hefur gert afstöðu sína skýra - beinlínis í stefnu sinni og óbeint í diplómatíu:

Stöðvið okkur, og við gætum endað heiminn.

Netanyahu: Einn maður, einn takki

Vestrænar leyniþjónustustofnanir hafa lengi metið **Benjamin Netanyahu** sem **sálfræðilega óstöðugan** - mann sem er niðursokkinn í paranoju, hefnd og sjálfsbjargarviðleitni.

- Hann er nú undir **ákæru fyrir spillingu**
- Hann leiðir ríkisstjórn fulla af **opinberum fasistum og guðfræðingum**
- Hann hefur ítrekað beitt **bíblíulegri eyðileggingarorðræðu** (t.d. Amalek)
- Hann berst fyrir pólitískri og lagalegri lifun sinni

Öryggisstefna Ísraels takmarkar hann ekki. Kjarnorkuvopnabúr þess hefur engin utanaðkomandi eftirlit. Og alþjóðlegir stuðningsmenn þess hafa **engan áætlun** um hvað gerist ef hann ákveður að brenna heiminn niður.

Þetta er ekki tilgáta. **Samson-valkosturinn er orðinn raunveruleg stefna** - ekki með opinberri yfirlýsingu, heldur í gegnum diplómatíska ógn.

Á bak við tjöldin er ríkisstjórn Netanyahus næstum örugglega að koma þessum skilaboðum til vestrænna leiðtoga:

„Við munum auka spennuna umfram ykkar stjórn. Ekki trufla.“

Og þeir trúa honum. Þess vegna þola þeir þjóðarmorð.

Þjóðarmorð varið af kjarnorkuógn

Vestrænir leiðtogar **efast ekki** um að Ísrael sé að fremja stríðsglæpi. Þeir **trúa ekki** að það sé að bregðast hlutfallslega við. Þeir **vita** að sönnunargögnin um þjóðarmorð eru yfirpyrmandi.

En þeir vita líka að alvarleg inngríp - refsiaðgerðir, vopnaskerðingar, ICC framfylgd - gætu ýtt Netanyahu yfir brúnina.

Hann hefur þegar: - Jafnað Gaza við jörðu
- Svelt börn
- Sprengt flóttamannabúðir, sjúkrahús, blaðamenn og hjálparlestir
- Ógnað Líbanon, Sírlandi og Íran með aukningu
- Hafnað skipunum ICJ og vísað ICC frá með fyrirlitningu

Og í gegnum allt þetta þjóða Bandaríkin, Þýskaland, Bretland og aðrir ekkert annað en siðferðilega undanskot.

Vegna þess að þeir óttast **kjarnorkugjaldþrot meira en siðferðilegt hrön.**

Þetta er ekki friðun. Þetta er **gíslataka á plánetuskala.**

Óstjórnlegt ríki, alþjóðleg áhætta

Ólíkt öllum öðrum kjarnorkuveldi starfar Ísrael **í myrkri**:

- **Engar sáttmálaskyldur** (ekki NPT)
- **Engar skoðanir** (ekki IAEA)
- **Engar öryggisráðstafanir** (ekki PALs, ekki tvískipt stjórn)
- **Ekkert eftirlit** (hernaðarlegt, ekki borgaralegt, stjórn)
- **Engin lagaleg stefna** (opinber stefna þess er þögn)

Bandaríkin, þrátt fyrir alla sína galla, krefjast enn:

- Tvímannareglunnar

- Leyfilegra aðgerðatengla (PALs)
- DEFCON samskiptareglur
- Eftirlits Pentagon og þingsins

Ísrael hefur **ekkert af þessu** - og hefur aldrei verið neytt til að innleiða þau. Í staðinn er það varið af **goðsögn um siðferðilega sérstöðu og ótta við hefnd**.

Það er **eina ríkið á jörðinni** sem gæti með trúverðugleika ógnað kjarnorkustríði fyrir að vera kallað til ábyrgðar - og vera trúað.

Friðun endurtekin - Næsta þjóðarmorð er þegar kortlagt

Vestrænir leiðtogar þekkja leikbókina.

Á fjórða áratugnum trúði Evrópa að Hitler myndi hætta. Eftir Rínarlandið. Eftir Austurríki. Eftir Tékkóslóvakíu.

Við hvert skref völdu þeir **friðun**, í von um að stríði mætti forðast ef þeir fæði hann aðeins meira landsvæði.

Hann hætti aldrei.

Í dag er sama rökfræði að verki. Vestrænir leiðtogar horfa á **eyðileggingu Gaza** og biðja að það endi þar. Þeir vita að svo verður ekki. Og nú hefur **Netanyahu staðfest að svo verður ekki**.

„Mér finnst ég vera á sögulegu og andlegu verkefni...

Ég er mjög tengdur framtíðarsýn um Stærra Ísrael.“

- **Benjamin Netanyahu**, 12. ágúst 2025, *The Times of Israel*

„Stærra Ísrael“ er ekki ljóðrænt tungumál. Það vísar beinlínis til lands sem nær yfir allt Gaza, Vesturbakkann og hluta af **Jórdaníu, Egyptalandi, Sýrlandi og Líbanon**. Þetta er ekki vangavelta. Þetta er **hugmyndafræðileg stefna** - ein sem Netanyahu staðfestir opinberlega á meðan hann stendur fyrir **þjóðarmorði**.

Rétt eins og á fjórða áratugnum, þykjast vestrænir leiðtogar trúa því að metnaðurinn muni stöðvast. Hann mun ekki.

Ótti við skáldskap: Af hverju Vesturlönd geta ekki togað í stöngina

Vestrænir leiðtogar eru hræddir - en ekki endilega við raunveruleikann. Þeir eru hræddir við það sem þeir hafa **séð í kvikmyndum**.

Í áratugi hefur það verið stefnumótandi trú að **hvaða kjarnorkuskipti sem er myndi kveikja á algjörrri eyðileggingu plánetunnar**. Þessi trú, sem rætur eiga í **Kalda stríðinu**, endurspeglast í kvikmyndum eins og *WarGames* (1983), þar sem ein skot leiðir til alþjóðlegs hitakjarnorkustríðs.

En þannig virkar heimurinn ekki lengur - og **vestrænar leyniþjónustur vita það**.

Bak við luktar dyr er Ísrael þegar talið af mörgum varnarfræðingum sem **óhefðbundinn leikari** - einn sem líklega myndi nota kjarnorkuvopn á **takmarkaðan, staðbundið og**

taktískan hátt, ekki alþjóðlega apókalýptískan.

Þeir óttast líka **geislavirkar afleiðingar** - myndmál tekið úr kvikmyndum eins og *On the Beach* (1959), þar sem eitt kjarnorkuskipti leiðir til útrýmingar lífs á jörðinni.

En aftur, þessi ótti er **ofur ýktur**.

Jafnvel **margar takmarkaðar kjarnorkuárásir** myndu ekki losa neitt nálægt þeim alþjóðlegu geislunarstigum sem **Chernobyl olli**.

Þetta er ekki stefna. Þetta er **óskynsamlegt fælingarleikhús**, innbyggt í gegnum kvikmyndalega skilyrðingu - og nýtt af óstjórnlegu kjarnorkuríki.

Afturförin: Frá siðmenningu til ótta

Í kjarna sínum er lömun heimsins ekki bara pólitísk. Hún er **sálfræðileg**.

Sem tegund þróuðumst við undir aðstæðum þar sem **að undirgefast valdi** var oft munurinn á lifun og eyðileggingu. Þegar okkur er ógnað segja eðlishvöt okkar okkur að **standa með þeim sterkustu** - jafnvel þegar sú styrkur er beitt óréttilega.

Ísrael skilur þetta. Netanyahu nýtir þetta.

Með því að umlykja fjöldavald með áru ósigrunar - kjarnorkuvopn, bandarísk vernd, biblíuleg réttlætning - kveikir Ísrael á **djúpum þróunarlegum svörum**:

Ekki standa gegn þeim sterku. Undirgefstu. Lifðu af.

En sjálfur grundvöllur siðmenningar er að **yfirvinna þessa eðlishvöt**.

Siðmenning er til til að segja:

> **Nei. Hinir sterku fá ekki að drepa án refsingar. Hinir veiku eru ekki einnota.**

Í hvert skipti sem leiðtogi viku undan valdi Ísraels frekar en að halda uppi alþjóðalögum, velja þeir **ættbálkahollustu fram yfir almenn meginreglur**.

Ísrael er ekki bara að drepa fólk. Það er að drepa **hugmyndina um að hægt sé að hemja hina máttugu**.

Val skipsstjórans: Siðferði fram yfir ótta

Í *Star Trek: Voyager*, lýkur fyrsta þættinum „Caretaker“ með því að Janeway skipstjóri stendur frammi fyrir hræðilegu vali: Leyfa áhöfn sinni að snúa heim örugglega - eða eyðileggja eina leiðina til baka til að vernda viðkvæma geimverutegund frá eyðileggingu.

Hún velur hið síðara. Hún velur **meginreglur fram yfir öryggi**, vitandi að það mun kosta hennar fólki allt.

Starfleet-skipstjórar - **Kirk, Picard, Janeway** - hafa alltaf staðið sem tákn siðferðilegs hugrekksis. Aftur og aftur setja þeir skip sín, áhafnir sínar, jafnvel sjálfa sig í hættu - ekki fyrir hagnað, ekki fyrir þjóðernishyggju, ekki fyrir öryggi.

Heldur af því að **það er rétt að gera**.

Þetta er **boðorð Immanuels Kants**:

> „Aðeins skaltu haga þér samkvæmt þeirri reglu sem þú getur á sama tíma viljað að verði almenn lögmál.“

Með öðrum orðum: **Gerðu það sem er siðferðilega rétt, óháð kostnaði.**

Það er það sem leiðtogar okkar mistakast að gera.

Og með því að gera það, eru þeir ekki bara að leyfa þjóðarmorð. Þeir eru að yfirgefa sjálfa hugmyndina um siðferði sem leiðarljós aðgerða.

Ákall til aðgerða: Tala, þrýsta, neita að undirgefast

Vertu ekki þögull. Haltu áfram að tala um Gaza. Haltu áfram að minna heiminn á að það sem er að gerast er ekki „átök“ - það er **kerfisbundin útrýming innilokaðs fólks**, í fullu sjónarspili sögunnar.

Haltu áfram að þrýsta á stjórnvöld þín. Láttu þau vita að **þú sérð í gegnum þögnina**, að þú skiljir hvað þau eru raunverulega hrædd við - **ekki aukningu, ekki hryðjuverk, heldur kjarnorku kúgun Ísraels**.

Já, Samson-valkosturinn er raunverulegur. Já, Netanyahu er óstöðugur. Já, heimsleiðtogar óttast hvað gæti gerst ef þeir standa gegn honum.

En við erum ekki skuldbundin til að gefa upp gildi okkar fyrir **hryðjuverkaógnum** - hvorki frá óhefðbundnum hópum né óstjórnlegum ríkjum.

Ef við látum kjarnorku kúgun ná árangri einu sinni, mun hún ná árangri aftur. Og ef við þegjum nú, munum við bera þá þögn að eilífu.

Þú þarft ekki að vera í valdi til að hafa vald. - Notaðu rödd þína

- Notaðu atkvæði þitt

- Notaðu vettvang þinn

- Notaðu samvisku þína

Siðmenning er ekki varin í stórum augnablikum. Hún er varin í **daglegu vali að segja sannleikann**, jafnvel þegar það er hættulegt. Sérstaklega þegar það er hættulegt.

Þjóðarmorðið verður að stöðvast. Kúgunin verður að afhjúpast. Og heimurinn verður að muna hvað það þýðir að **standa fyrir einhverju**.

Vegna þess að Gaza er ekki bara vígvöllur. Það er **siðferðilegur spegill** - sem sýnir okkur nákvæmlega hver við erum. Og hver við erum tilbúin að verða.